

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolico 20 vin., zunaj 20 vin.
Oglasi trgovec in obrtnikov mm 10 0 vin.; osmrtnice, zahvale
poslanice, vabila, oglasi d-narnih zavodov mm po 50 v.; oglasi
v tekstu lista do 5 v st 20 K, vsaka nadaljna vrsta 3 K. Mali
oglas po 8 vin. beseda, izmanj pa 80 vin. Ogase sprejema in-
terni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo
izključno upravi „Edinosti“. Uprava in inseratni oddelek se na-
hajata v ulici sv. Frančiška As. 20. — Poštnošte. račun 81.652

Dr. Korošec o političkem položaju.

BEOGRAD, 2. veljače. Saradnik (sostrudnik) »Epoche« razgovaral je sa ministrom drom. Korošecom. Saradnik je pitalo: »Kakav nam utisak doneste sa Slovenačke?« — »Slovenci očekuju (pričakuleio) mnogo od srpskih intelektualaca. Zelim, da je srpskim intelektualcima naša slovenačka zemlja isto toliko draga kao Banat i Macedonija. Sloveni su zahvalni Srbiji i srpskoj vojsci, jer ona mnogo čini na odbranu naše teritorije. To mu pomaže mnogo i to, što je na čelu srpske vojske voždova MIŠIĆ, koji je veliki pobornik za oslobodjenje Slovenaca.« — »Gospodine ministre, želio bi čuti vaše mišljenje o separatističkim težnjama u pogledu naše državne forme?« — »Mi Sloveni nemamo vremena da mislimo na separatističke težnje. Naš je prvi zadatak (nalogu) spasiti (rešiti) teritorije i konsolidovati celu državu. Separatističke izjave izvesnih stranaka i listova donose nam samo ogromnu štetu (škoduju), jer ih naši protivnici izkorišćuju kao znak nesloge i unutrašnje nemoći.«

U poslednjim danima sve se više oseća (čuti) Wilsonov uticaj (vpliv).

— »Gospodin je ministar pred kratko vreme na konferenciji svoje stranke držao govor, koji je po svojim izjavama prilično sve izbudio. I italijanske novine citirale su dotične izjave. Da li ste g. ministre dali ove izjave kao član celokupne vlade ili samo kao šef svoje stranke?« — »Tada sam govorio kao šef stranke a ne u ime kabineta, premda ću ovo gledanje uvek zastupati u vladi. Mi Sloveni nećemo rata ali moramo čvrsto stajati na načelima što ih je izložio predsednik Wilson za samoodržanje naroda.«

bami protiv Nemcem v Mariboru. Med konfiriranimi sta tudi zastopnika Jugoslovanov v Gradcu. Segal in dr. Vršič. Na izjavo pa, da v takem primeru Nemci ne bodo mogli več dobiti potnih listov za Maribor, se jima je sicer dovolilo zahajati v urad, vendar pa sta pod strogim policijskim nadzorstvom in ne smeta zapustiti mesta. Na vsučilišču, kakor tudi na tehniku, so jugoslovanskim dijakom zabranili nadaljne posejanje predavanj. Ko so došle prve vesti o mariborskih dogodkih v Gradcu, so naše dijake pregnali iz poslušalnice s kriki: »Hinaus mit den Schweinen!« Posebno je divjal proti slušateljem medicinske fakultete prof. dr. Hamburger.

Koroški Nemci zopet sčuvajo.

CELOVEC, 2. febr. Glasom Dun. kor. urada poroča koroški deželni poveljnik, da je iz Laboda dospelo obvestilo, da Jugoslovani v Spodnjem Dravogradu aretirajo in neznano kam odvajajo Nemce, ki so se izjavili za pripadnost k Nemski Avstriji ali ki z Nemsko Avstrijo simpatizirajo, da je v St. Pavel iz Spodnjega Dravograda pribežal strojevodja Peter Adolf in naznanil, da Jugoslovani internirajo in v Ljubljano odvajajo vse nemške uradnike in strojevodje, ki so se izjavili za nemško-avstrijsko državljanstvo. Postajno poveljstvo prosi v imenu vseh uradnikov in strojevodij za takojšnjo intervencijo in odločno protestuje zoper to kršitev v Gradcu sklenjenega dogovora.

»Krvavi spopadi v Ljubljani.«

LJUBLJANA, 2. febr. Ljubljanski kor. urad poroča: Italijanske novine, zlasti »Gazetta di Venezia« objavljajo pod naslovom »Krvavi spopadi v Ljubljani, srbski vojniki ubiti«, poročilo datirano z dne 24. januarja iz Trsta, po katerem so se srbski vojniki hučo spopadli s slovenskimi prebivalci v Ljubljani. Slovenci, da so ob tem vzklicali: »Živela naša neodvisnost! Ne maramo nobene premenbe vladarstva! Zahtevamo svojo svobodo«, pretrgali srbske vojnike in jih več izmed njih pobili. Listom da je oblast prepovedala, poročati o tem dogodku.

Pogajanja za sestavo nove vlade na hrvaškem.

ZAGREB, 2. febr. Ban dr. Pašček je začel dogovore s strankami glede sestave nove vlade. Obiskal je voditelje vseh večjih strank in potem poklical zastopnike srbo-hrvatske koalcije, nato pa zastopnike starčevićanske stranke prava. Nesprotja med tema dvema strankama, ki prideta v prvi vrsti pri sestavi nove vlade v poštev, so teko velika, da je treba računati z možnostjo, da ne bo prišlo do kompromisne vlade. Starčevićanci, ki so še vedno ogorčeni, ker jih je minister Prbičević brkaval s tem, da je imenoval bana brez poprejšnjega dogovora in celo brez prejšnjega obvestila, vztrajno sedaj odločno na svoji zahtevi, da se jim odstopite dve neverjenjski mesta, med njimi mesto podbana, ki je ob enem tudi poverjenik za notranje zadeve. Koalicija s svoje strani je ravno tako nepopustljiva in izjavlja, da podbanskega mesta na noben način ne more odstopiti. Ako se pogajanja razbičijo, bo sestavila novo vlado srbo-hrvatska koalcija sama. V tem slučaju ostaneta sedanja poverjenika za notranje zadeve dr. Sergijan Bučinskijević in poverjenik za uk in bogočastje. Roje je na svojem mestu. Na novo boste zasedeni samo mestu pravosodnega in gospodarskega poverjenstva. Takšna homogeno koalicijska vlada bi imela sicer to prednost, da bi mogla nastopiti v vseli vprašanih enotno, vendar bi bilo njeno stalšče precej težko, ker je po mnogih bojavih v hrvatski javnosti v zadnjem času upravičen čvov, ali ima koalcija za sabo še vedno večino volilcev. Kakor hitro bi se pokazalo, da ni večina več na njeni strani, bi bilo stalšče vlade nemogoče.

Proti agitaciji za Veliko Hrvatsko.

ZAGREB, 2. febr. Vse hrvatsko časopisje ostro obsoja agitacijo bivšega poslanca Zagorca za Veliko Hrvatsko.

Lista konfidentov.

ZAGREB, 2. febr. Dekanat filozofsko fakultete zagrebskega vsučilišča je v imenu javne morale zahteval, da se objavi lista konfidentov, ker je baje na listi več vsučiliških profesorjev.

»Republika« prepovedana.

ZAGREB, 2. febr. Policija ni vzela na znanje prijave Stjepana Radića, da hoče pričeti izdajati dnevnik »Republika«.

Predsednik bosanske vlade o razmerah v Bosni in Hercegovini.

BELGRAD, 2. febr. Predsednik bosanske vlade gosp. Šola je izjavil v nečem razgovoru o razmerah v Bosni sledeče: Bosna in Hercegovina prehajata vedno bolj v tok normalnega življenja. Železniški promet funkcionira bolje in mnogo bolj nego na Hrvatskem in v Slavoniji. Dočim vozi na progji Zagreb—Belgrad samo en vlak na dan, in še ta z ogromnimi zamudami, vozijo iz Broda proti Sarajevu dnevno trije vlaki. Posebna komisija se peča z določitvijo maksimalnih cen za vse potrebščine. Za revnejše sloje dobro deluje posebna organizacija. Vlada je storila s svoje strani vse, da obvaruje prebivalstvo pred oduševstvom in brezvestnostjo vojnih spekulantov. Vprašanje kmetov je rešeno z manifestom kraljeviča Aleksandra. Ta manifest je imel najboljši vpliv na pomirjenje našega prebivalstva, za saniranje naših notranjih razmer. V prehrani obstojalo še razne težkoče, nadejati pa se je, da bodo kmalu odpravljene. Glede prehrane smo navezani še vedno v prvi vrsti na Hrvatsko in Slavonijo, motom na priznati, da se Zagreb

ni ravno požuril, da nas v zadostni meri založi; najhujše občutimo pomanjkanje sladkorja in petroleja. Velika škoda za naše narodno gospodarstvo je, da še do sedaj nismo mogli izvoziti bosanskih sliv, za katere bi mogli dobiti v zameno na Češkem dovoljno množino sladkorja. Razmere še do sedaj niso dovolj izčiščene. Glavna zahteva vsega prebivalstva je, da se dpravijo iz državne uprave vsi kompromitirani elementi, kar se bo sedaj v najkrajšem času zgodilo. Ker se tiče srbskih strank, se strinjajo vse v zahtevi, da se uvede enotna uprava in izvede likvidacija pokrajinskih vlad. Vse stranke brez razlike so monarhistične in podpirajo dinastijo Karađorđevićev. Razmerje srbskih strank do Hrvatov je dobro in prijateljsko. Vsi delamo skupno za procvit mlade demovine. V muslimanskih vrstah postajajo vedno bolj krepki nam simpatični nacionalni elementi, ki z nami vred delajo v smislu narodnega edinstva. Bosanski socijalisti, ki do sedaj tudi v Narodnem Veču niso bili zastopani, še vedno odklanjajo sodelovanje pri eksekutivi, izražajo pa željo, da se jim da primerno zastopstvo v zakonodajnem zboru.

Gospodarska šola v Križevcih se pretvori v visoko šolo.

ZAGREB, 2. febr. Slušatelji gospodarske šole v Križevcih so izročili ministru za poljedelstvo dr. Petričiću, ki se nudi v Zagrebu, spomenico, v kateri zahtevajo osnovevanje zemljičeske visoke šole v Zagrebu. Minister je izjavil, da se vlada že bavi s tem načrtom in da bo kot prvi korak k uresničenju te ideje priznala gospodarski šoli v Križevcih značaj visoke šole.

Čehoslovaška vlada v Požunu.

PRAGA, 2. febr. Glasom Čehoslov. tisk. urada poroča »Češko Slovo«: Po posebni brzjavki iz Požuna dospe vlada Čehoslovaške republike v torek dne 4. februarja v Požun.

BUDIMPEŠTA, 2. febr. Ogrski kor. urad poroča: Čehoslovaška vlada je sklenila, da bo imela 4. febr. z ministrom za ozemlje, zasedeno po Čehoslovakih, Srobarjom, na čelu slavnosten vhod v mesto Požun. S kompetentne strani so protestirali proti temu, da prevzame Čehoslovaška vlada oblast v Požunu.

Ukrajinci združeni.

KIJEV, 2. febr. Ukrajinski tisk, urad poroča: Direktorij ukrajinske narodne republike je izdal manifest, kjer pozdravlja sklep zapadnoukrajinske republike z dne 3. januarja 1919. Direktorij jemlje v tem sklepu naznanjeno združenje z ukrajinsko republiko na znanje in pravi, da se je s tem sklepom uresničilo stoletno stremjenje ukrajinskega naroda. Po dolgem času je zope združen in svoboden ves ukrajinski narod.

Avstrijska konstituanta.

DUNAJ, 2. febr. Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Ustavodajna narodna skupščina se sestane najkasneje 4. marca.

Izmenjava živil.

DUNAJ, 2. febr. Po dogovoru glede izmenjave 30 vagonov soli za moko in žitlo so dovršene prve kompozacijske pogodbe z Jugoslavijo, in sicer z vlado SHS v Ljubljani; na obeh straneh se dela za izvršitev.

Mirovna konferenca.

Uradno poročilo.

PARIZ, 3. febr. Predsednik Zedinjenih držav ameriških, ministri predsedniki in ministri zunanjih stvari ameriških, angleških, francoskih in italijanskih ter japanska zastopnika so se sešli danes k seji na Orsay-skem nabrežju, ki je trajala od 11 dop. do 1 pop. Zasliliši so Venizela, ki je razložil grške teritorijalne zahteve. Prihodnja seja bo lutri dopoklene ob 11. Venizelos izpopolni svoje poročilo o grških zahtevah, in zaslisi se tudi čehoslovaško odposlanstvo o čehoslovaških zahtevah. V današnji seji je bil z Venizelom grški minister zunanjih stvari Politis, poleg Orlanda in Somina pa sta bila navzoča tudi dva italijanska tehniška odposlanca.

Komisija za odgovornost za vojno.

PARIZ, 4. feb. Za predsednika komisije je bil izvoljen Lansing. Izvolili so se trije pododseki.

PARIZ, 4. feb. Za predsednika je bil izvoljen italijanski minister za aprovizacijo, Crespi, za podpredsednika Anglež Sifton. Načernostive se prepusti zastopniku držav, ki imajo posebne interese na strani ali sicer Čehoslovaški, Poljski, Portugalski in Romanski. Države s posebnimi interesi, ki so bile že zastopane so: Belgija, Grška, Kitajska, Srbija in Urugvaj. Komisija je sklenila, da snieta vsako odposlansivo vremenit' po dva tehniška odposlanca. Francosko in angleško odposlansivo ste predložili svoje predloge, nakar se je seja odgodila na 10. febr.

Pitanje socialne skrbi u kraljestvu SHS.

BEOGRAD, 1. veljače. Ministarsko je veče poverilo predpovednik dr. Antonu Korošecu brigu za sročad i udovice na čitavom teritoriju kraljestva SHS. Jučer prepovedne posotio je dr. Korošec društvo za zaštitu jugoslovenske dece v Beogradu i poduze je vremena konferirao sa predsednikom društva drom. M. D. Popovićem. Nasloro da dr. Korošec pozvati na dogovor predpovednik karitativnih društva, da se izradi plan za zajedničku organizovanu skrbju.

Minister Prbičević in potni listi.

BELORAD, 2. febr. Na očitek zagrebskih listov, da je notranji minister Svetozar Prbičević poverio, da nekateri politiki, ki stoje izven koalcije, niso dobili potnih listov za Pariz, razglasa sedaj minister Prbičević, da on na določitev oseb, ki so kot eksperti potovali na mirovno konferencu v Pariz, ni imel nikakoga vpliva, marveč jih je določil ministarski svet. Prbičevićeva naloga je bila samo, da izstavi tem gospodom potne liste, kar je njegovo ministarstvo tudi storilo.

Načrti za razdelitev veleposestev.

ZAGREB, 2. feb. V zadnji seji poverjenstva Narodnega veča za agrarno reformo je zagovarjal minister Korač vladni načrt za rešitev agrarnega vprašanja. Naznanil je, da je ministarski svet sklenil postopati po naslednjih načelih: 1. Kmetije v Bosni in Hercegovini niso več dolžni plačevati agom takozvanih hak (desetine). 2. Odškodnino agom določi državni zbor. 3. Siromašnim agom, ki so sami poljedelci, se dovoli odškodnina v zemlji; onim pa, ki se ne bavijo s poljedelstvom, v obliki rente. 4. Ustavijo se vse tožbe, ki izvirajo iz agrarnih odnošajev. 5. Odpravijo se odnošaji. 6. Vsa veleposestva se postavijo pod odsvojno prenoved. 7. Zemljo bodo dobili le oni, ki jo bodo sami obdelovali. 8. Dokler razdelitev zemlje ne bo izvedena, se oddajo veleposestva v enoleten nalem. 9. Odškodnina, ki jo dobe veleposestniki, se uredi zakonodajnim potom. 10. Brez odškodnine se odvzamejo posestva nekdanje dinastije. 11. Potom zakonodaje se bo določilo, kaj je treba smatrati za veleposest. 12. Vsi gozdovi so državna lastnina s pravico drvarjenja za kmetje. 13. Uvede se revizija segregacije. Za izvedbo tega načrta se osnuje poseben državni urad, ki bo imel v vseh okrožjih in okrajih podružnice, v katere bodo odposlali interesenti svoje zastopnike.

Dogodki v Mariboru.

MARIBOR, 2. febr. V petek je bila pri odpuščenem postojem uradniku Mihalju Tajnikerju hišna preiskava. Njegov 22letni sin, Viktor Tajniker, brezposelni trgovski pomočnik, se je udeležil napada na policijskega komisarja dr. Senekoviča pri izvedbi dne 27. pr. m. in mu iztrgal služben revolver. Odzvedo repertirko so našli v snegu pod oknom, kamor so jo vrgli, ko so zapazili prihod agentov. Razen tega so našli še dva revolverja v njegovem stanovanju. Prva hišna preiskava, ki je bila dan prej, je bila brezuspešna, ker je bilo orožje pribito na spodnji strani mizne plošče.

Represalije v Gradcu proti Jugoslovanom.

MARIBOR, 2. febr. Gradec obk so konfirirale okoli 80 do 100 uglednih Servencev. Gradcu, tako da ne smejo zapustiti stanovanj. Konfiranci so prejeli dekrete, v katerih so utemeljile represalije z odred-

Italija ne odstupa od londonskega ugovora (dogovora).

CURIH. 1. veljače. Prema vestima iz Pariza ostadoše svi pokušaji, da se Italija odvrti od londonskega ugovora, dosada bezuspešni. Talijanski delegati naglašuju, da su samo radi koristi londonskega ugovora preuzeli na se odgovornost za pristupanje u rat i da bi odstopanje od toga ugovora nepovoljno delovalo na njihovo držanje.

mora ustrajati kod svojih zahteva glede Jadranskega mora.

Tajna kabinetna diplomacija na zatonu!

Duh časa zahteva, da se modernizira tudi — diplomacija, to je: ves način, kakor je v minulih časih odločala o usodi držav in narodov. Ti so bili le blago, ki se poljubno porablja in zamenja po volji njih — diplomatov; po potrebah trenutka in razmer, pred katere so bili slučajno postavljeni oni — gospoda diplomatskega zboru! Odločalo se je o usodi narodov: brez njih, preko njih in navadno tudi proti njim!

Sešlo se je omizje diplomatov okoli zelene mize — ta zelena miza jim je bila čisto glavni in včasih tudi edini vir njihove državniške modrosti, ker neredko so prihajale tja zmedene glave — razpravljalo in sklepalo tajno ter sporočalo potem svetu svoje modre, ali pa nemodre sklepe. In svet je čul in se — pokoril! So bili pač taki časi, vzgoja taka, da je bil človek ovca, ki ni smela imeti lastne misli, lastne sodbe, pred vsem pa ne lastne volje. Vse je moral človek pričakovati od modrosti, ki je ukrepala tam visoko gori. Vse, četudi je bilo slabo, četudi v nasprotju s pravico in človeškim dostojanstvom je moralo biti dobro zato, ker je prihajalo od — avtoritete. Slepa pokorščina, hlapčevska poslušnost pred vsako oblastjo, čeprav je bila kruta in čisto lopovska: to je bila podlaga, na kateri je tudi visoka diplomacija mogla izvajati svojo samovoljo nad narodi in proti njim! Ta brezpogojna, absolutna uslužbenost avtoriteti je omogočala, da je mogla diplomacija svojevoljno krojiti evropski zemljevid, barantati z deželami in izročati jih s prebivalstvom vred temu, ali onemu gospodarstvu!

Ta je bilo nekdanj in — četudi v zmanjšani meri! — do nedavno, da sodanje svetovne katastrofe.

Sedanji veliki plamen pa je začel z omamljivo brzino požigati vse tiste ljudi in narodov nedostojne ostaline iz časov srednjeveštva; prižigati je jel žar niaevih velikih ideal. Svet se je kar hipoma zavedel sramote, v kateri je živel brez lastne volje — kot žival, ki ne more vpraševati, zakaj, kako in čemu? — ampak se mora pokoriti, ko jo gospodar tira v omice, ali v jarek, ali pa tudi v — klavnico. In niti ne kot žival: položaj takega-le uslužbenega človeka je bil še veliko sramotnejši, nečastnejši, nevednejši. Kajti žival ne more vpraševati, ne more klicati na odgovor svojega dušičca, in učitelja in morilca, ker ji ni dan dar govora; človek pa ima dar govora, a ni smel govoriti, se ni smel z besedo upreti nobeni krivici, nobenemu nasillju, nobenemu lopovstvu, ki je storila nad njim avtoriteta — diplomacije!

Toda naj je nesreča in gornje, ki je je prinesla ta svetovna vojna nad človeštvo in narode, še tako ogromna, še tako nedogledna po svojem hkratnem učinkovanju in po svojih posledicah za daljno bodočnost: vendar se surlaznjujemo žno, ker je prinesla človeštvo blagovestje, ki mu odpira vid v drugačno, človeka in naroda vrednejšo bodočnost. Prihčala je človeštvo v zavest: človek si z darom lastne volje in pravico do uveljavljanja te volje! Nisi blago, s katerim morejo poljubno barantati mogotci!! Pravico imaš, da čuješ, kar ukrepajo in sklenajo o — tebi, pravico imaš do izražanja svoje volje, pravico, da sodiš, pravico do besede, ko gre za določanje tvoje usode!

Sedanja vojna in ideje, ki so se porodile v nje plamenu, so napravile konec tudi dosedanji tajni, kabinetni diplomaciji. Zgrmel je proti njej velik, plemenit gromovnik, sedanji duševni voditelj civiliziranega sveta, predsednik ameriške Unije — Wilson. Sedaj šele vidi svet z grozo, kolika brezglavost, kolika slepota je določala doslej usodo narodov. Zlasti završek te vojne je pokazal to na najjasnejši in najprepričevalnejši način. Kje je kak avstrijski ali nemški diplomat, ki bi bil pri-tegnil v račune možnosti: zlom Nemčije, zlom Avstro-Ogrske, zlom Turčije, Rusije?!

Te dni je krožila po listih vest, da pojde bivši trhovni poveljnik avstrijske jugozapadne fronte v Pariz. S kakimi nameni in nalogami — ne vemo! Domnevamo pa si lahko: na čigavo žetlo!

Prišla je nova doba in žnjo drugačni ljudje; in kot izlasnik te nove dobe je nastopil Wilson. Poročila govore soglasno.

da se mora slušati in upoštevati tudi beseda narodov — tudi malih — ko se bo določala njihova bodoča usoda. Iz mednarodnega življenja mora izginiti tista komrala, ki je omogočala vsako kruto, nečloveško napilje nad narodi, nad človeštvom — tisto poljubno razpolaganje žnimi kot z nemim blagom. Danes niso več lasi za metode železne pesti železnega kancelarja Bismarcka. Sedaj vidimo le še zadnje, krčevite napore tajne kabinetne diplomacije. Njena ura je odbila! Umekniti se mora ta temna senca pred božjimi žarki avtoritete — narodov!

Iz Jugoslovanskega sveta.

Koroški »Slovenec« za sporazum z Nemci! »Kärntner Tagblatt« z dne 26. januarja priobčile dopis, ki mu ga je baje pisal ugleden slovenski posestnik iz tedenske okolice. V dopisu pravi med drugim: »Ako bi se Koroška v svoji sedanji, vsled gorskih meja točno predpisani obliki politično delila v nemški in slovenski del, bi bilo to za oba naroda velike gospodarske važnosti v toliko, ker bi bila ta delitev za oba dela neugodna. Za oba naroda bi bila to velika škoda, ki bi se ne dala več popraviti. Oba naroda sta se med sabo popolnoma dobro razumela, sta žvela med sabo pristno — po koroško. Zakaj bi to tudi v bodočnosti ne bilo mogoče? Ali bi torej ne kazalo, da bi se v svrhu, da bi tudi Slovenci očuvali svojo narodnost, skrbelo za nadaljni sporazum, zlasti kar se tiče narodnih šol, zajamčene narodne samouprave pri sodiščih in slovenskega zastopstva v gotovih korporacijah? Ali bi ne bilo to naravnost po sorodstvu marekovana potreba, da se upravičeno zahteva takšen sporazum? Naj bi se Slovincu ne bilo treba sramovati, naj bi ne bil več izpostavljen zasramovanju, ako tudi govori v mestu ali družbi svoj matere jezike. — Morda je res dotičnik, ki je pisal to pismo Slovenec, lahko pa je bil ta dopis spisan tudi v uredništvu, vsekakor pa je za nas nad vse dragoceno priznanje, da Slovenec doslej na Koroškem ni imel slovenskih šol, da ni našel pravice pri sodišču v svojem jeziku, da ni imel zastopstva v javnih korporacijah in da je bil v javnosti zasramovan, ako je govoril v maternem svojem slovenskem jeziku. To priznanje beležimo zategadelj, ker sicer Nemci vedno zatrjujejo, da se godi Slovincem na Koroškem kot malim bogovom.

Nemški odvetniki Iz Maribora pišejo: Kolikor vemo, je rok, ki ga je določila Narodna vlada za vpis odvetnikov v ljubljansko odvetniško zbornico, hoteli dne 23. prosinca. Nikjer nismo čitali, da bi se bil katerikoli izmed nemških mariborskih odvetnikov prijavil za vpis v Ljubljani. Vemo pa, da vsi neovirano razpravljajo pri našem sodišču SHS. Ali izdaja vlada svoje odredbe samo za ščo?

»Društvo beogradske šolske omladine«. V Beogradu se je osnovalo društvo pod tem imenom; oči mu je organizirati delo omladine na kulturnem in umetniškem polju, pa tudi na polju športov. To društvo je asimiliralo v sebi vsa nekdanja dijaška združenja. Člani so študenti, dijači višjih razredov srednjih šol in dijaki umetniških šol. Društvo deluje v sporazumu z ostalimi sličnimi društvi v Jugoslaviji. Naslov društva je: Beograd, Kralj Milovanova ulica 92.

Nadzorstvo veleposestev. Ker je vlada v Ljubljani izvedela, da cela vrsta nemških veleposestnikov v ruzi z raznimi manipulacijami doseči obremenitev in navidežno razkosanje veleposestev, je sklenila, postaviti vsa veleposessva, kjer se v eni reki nahaja vsaj 300 ha zemlje, pod državno nadzorstvo. To nadzorstvo se zaznamuje v zemljiški knjigi. Od sedaj naprej je vsaktero prodajanje ali obremenjenje velikih posestev nad 300 ha prepovedano. Občinstvo mora vlado podpirati s tem, da jo obvesti o vsakem poskusu, da se prepovedi obide.

Podravska divizija. Od sobote dalje je zapovedništvo nad vsemi četami v Sloveniji prešlo v roke jugoslovanskega generala Krste Smiljanica. Drugo vojno okrožje je razpuščeno, le intendantsca bode poslovala naprej. Vsi drugi posli pa so prešli pod zapovedništvo dravske divizije. Poveljstvo dravske divizije bo nastanjeno v prostori kazine.

Pogreb poročnika Hugona Widmayerja. Žrtev razdvjanih koroških renekatov, mladega moža poročnika Widmayerja so v četrtek pokopali. Vojaški pogreb: oddelki vojaštva s častnikom na čelu, gošča iz Maribora, pred krsto venci s trakovi, slovenskimi, rdečimi, črnimi s primernimi napisi, mrtvašk voz z dvojno utre-go, voz z zaključnimi domačini, ki so tako radi imeli svojega Hugona, veliko številno črtnih ov, na čelu jim naš slovenski rojak polkovnik Janko Vukosavljevič-Sibbi dolga vrsta spremljevalcev obojega spola, med njimi ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar, počenan dr. Trilker, poverjenik za narodno brambo dr. Pogačnik in drugi. Zaključil je spreved toničarski občelek. Od Sv. Kristofa dalje po vseh ulicah na obeh straneh množično občinstvo, ki je sočutno prisostvovalo sprepostecu pa gluhemu pogrebu. Pevci so mu zapeli v slovo pri kapli, nagrobnim govoru mu je govoril poverjenik za narodno brambo. — Komaj je zavil toničarski občelek pri pogrebu v Dalmatinsko ulico, pa so prikoralili po Prešernovi ulici na Dunajsko cesto vrli slovenski fantje z veliko slovensko zastavo. Odhajali so na Koroško.

Izdaja novih koškov in železniških vozni listov. V uradnem listu št. 39 z dne 20. januarja 1919 je izšla narečba poverjeništvu za finance Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 14. januarja 1919. št. 299 — tleč se izdaje novih koškov in železniških vozni listov z dnem 15. prosinca 1919. Stari koški izdane 1910 in doslej v ometu se nahajajoči vozni listi se z 28. februarjem 1919 popolnoma razveljavijo. Trgovski krogi se oteperajo na to s pristavkom, da se stari neovabljeni koški izdane 1910 in dosedanji vozni listi lahko zamenjajo brezplačno proti novim v času od 1. do marca 1919 pri finančni deželni blagajni v Ljubljani, oziroma na deželi pri davčnih uradih. Za gošče vozni listov je plačati 6 vinarjev na vsak komad. Pripomni se, da je ta nova izdaja koškov namenjena samo za prehodno dobo, vsled česar so se tudi dosedanje kronske in vinarske kategorije izdatno skrčile in upoštevale samo najbolj potrebne kategorije. Tiskanje vinarskih kategorij se je nekoliko zakasnilo, utegnelo pa biti izgotovljene v najkrašem času. V okolih območjih davčnih, oziroma sodnih okrajev na Stajerskem in Koroškem se razveljavijo stari koški izdane 1910 že z dnem 15. februarja 1919 ter se rok za zamenjavo starih razveljavljenih koškov proti novim skrči na čas od 15. do vštotega 28. svečana 1919.

Nekaj iz Velikovca. Pred kratkim je, kakor že poročano, naš general inspiciral na Stajerskem in Koroškem se nahajajoče posadke in bil povsod od strani vojaštva navčučeno sprejet. V Velikovcu se je pa pripetilo nekaj posebnega. Tudi tamošnji nemškutarji so ga slavnostno sprejeli. Ko so le-ti izvožali, da se peče dvovrpna košja proti trgu so se takoj pripravili za slavnostni sprejem. Skupno so se postavili šolska mladina, dekleta, ženi, možje — vse lepo po vrsti — ne da bi Slovenci vedeli zakaj gre, in pričakovali tujih gostov. Ko pridrla čila konjička do »slavnostnega prostora«, zaori iz

vseh gri »heil« in »hoch«, da se je daleč razlegalo naokrog. Že se je tudi pripravil za nastop »slavnostni govornik« — ko pa stopita iz kočije srbski general in njegov pribočnik, je nastala hipna tišina — tuš — Kakor polti cekl, so se nemškutarji zardečili, pogledali in porparjeni razšli. Naši vojaki so se temu prizoru od srca smejali in nemčurčke še dolgo potem hvallili, ker so videli Jugoslovani, češ, če so že generala s tako častjo sprejeli, kako bi le še kralja samega. — Dotlej šala, sedaj resnost. Velikovškimi nemškutarjem je takrat nekdo navtevil, da pride ameriška komisija, in da bi pokazali »čisto nemško lice« slovenskega Velikovca, so za sprejetje te takoj skupaj zbornali že preje zato pripravljeno svoje privržence. To nam jasno kaže, kako moramo biti pripravljene ob vsaki priliki, da nas po svoji stari metodi ne ogolufajo. Tako se je pokazalo v Velikovcu, Mariboru in se lode gotovo še marsikje!

Ameriška mislja za določitev demarkacijske črte na Koroškem je zašilala slovenske strokovnjake v Mariboru in begunce s Koroškega v Velikovcu. Narodna vlada je izvedela, da smatra ameriška komisija za svojo nalogo samo določitev demarkacijske črte od Podkoba do Spodnjega Dravograda. Ker sloni to stališče ameriške misije brezdvomno na napačnih informacijah od nemške strani, je Narodna vlada v Ljubljani sporočila v Celovec podpolkovniku Milesu in profesorju Coolidgeu na Dunaju, da spoda tudi Zajska dolina v tisto ozemlje, glede katerega se ima razsodišče izjaviti.

Samo 500 kron je zmogla »Südmarka« za »žrtve« v Mariboru. Ali ne operiramo več z milijoni, ali imamo tako malo »soočila« ga. »Südmarkovci«? Zdi se nam, da več ne teče, temveč samo še kaplja v obširne blagajne vsenemških hrukačev.

Pokličena zveza mod bosenskim mohamedanci. Doslej obstojata v Bosni dve mohamedanski politični skupini: Eno zastopa glasilo »Jednakost«, ki stoji na »čisto« srbskem stališču, drugo pa »Vrijeme«, ki zastopa hrvatsko mišljenje, obe stráni sta pa konservativni in fevdalni. Mlađa inteligenca snuje sečoj novo, demokratično, narodno stranko na temelju liberalnih načel. Tako poroča »Südostwische Courier«.

Nov denar. Finančno ministrtvo v Beogradu je brzojavno naročilo poverjeništvu za finance v Ljubljani, naj se izjavi, ali prečlaga, da se novi prehočni papirni denar države SHS imenuje krona ali dinar. Poverjeništvu za finance je sklenilo bančne strokovnjake, ki so se izrečeli sploh proti temu, da bi se izdal kak nov denar, dokler država ni priznana; glede imena so pa mnenja, naj ostane ime krona, to pa radi tega, da ne bo ljudstvo mislilo, da se je valuta našega denarja kaj izpremenila, ako se je izdal nov papirni denar edino iz tega namena, da se prepreči uvažanje papirnatega denarja iz raznih delov bivše Avstrije. V Beograd se je poslala brzojavka, v kateri prosi Narodna vlada obširnešega poročila o nameravanim novem denarju, ker v Ljubljani o tem ni ničesar znane.

Organizacija železniške službe v Sloveniji. Prometni minister Vuković je ob priliki svojega bivanja v Ljubljani odredil, da se ustanovi začasno v Ljubljani ekspozitura prometnega ministrtva v Beogradu, obstoječa iz 6 članov. Ta ekspozitura prevzame posle dosedanega poverjeništvu za promet, v kolikor ne pridejo v kompetenco prometnega ministrtva v Beogradu.

»Radničke Novine« proti dru. Korošču. To socialno-demokratsko glasilo je ostro napadlo dra. Korošca zaradi njegovega govora na skupščini Vseslovenske ljudske stranke. »Radničke Novine« so stavile vprašanje: 1. Jeli res, da je Korošec podal to izjavo tako, kakor je bilo objavljeno v listih? 2.

— »Riječ« pripominja dobro: Dr. Korošec se je najžilaveje boril proti pangermanskemu imperijalizmu in militarizmu v istem času, ko je nemška socialna demokracija glasovala cesarju Viljemu vse vojne kredite proti Slovanom, proti kulturni Evropi.

Profesorji in dijaki kot težaki. Nedavno je pripel v Dubrovnik ameriški parnik z moko in drugimi živili za prebivalstvo. Ko bi se bilo imelo blago začeti izkrcavati, so težaki zahtevali nemogoče visoko plačo. Ameriški kapitan je nato zapretil, da bo odpehal živila drugam, ako se ne začne takoj z izkrcavanjem. Tedaj so priskočili profesorji in dijaki ter več uradnikov in začeli pronašati vršče. Tako so rešili prebivalstvo uajno izrano.

Zaseženo blago. Poverjenik za socialno skrbstvo je sklical dne 26. januarja t. l. posvetovanje konzumentov glede znižanja cen za neobhodno potrebno blago. Sklenilo se je, da se izvrši preiskava zalog takega blaga pri vseh osebah in pa zavodih, ki so sumljivi, da ga prikrijevajo. Preiskavo je izvršilo s pomočjo policije 53 komisij dne 27. januarja t. l. Blago, ki se je pri tem zaseglo, se razdeli tako-le: 1. Vse manjše množine živih zaseže mestni magistrat v Ljubljani v prid mestni aprovizaciji. 2. Blago, ki se nahaja v večjih množinah, kakor jesihovo kisline, namizno olje, kis, petrolej in moko zaseže oddelek za prehrano Narodne vlade SHS v Ljubljani in plača to blago po dnevni cen. 3. Trgovci in zavodi se pozovejo, da v zalogah se nahajajoče manufakturno blago in poper, sveče, kuhinjsko posodo in posodo iz emaila oddajo na trg oziroma na prostovoljno javno razprodajo. 4. Denaturirani spirit zaseže oddelek za javna dela narodne vlade, ga plača po dnevni cen in odda uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani. 5. Zaloge ovsa, žita in fižola se javijo žitno-prometnemu zavodu v Ljubljani. 6. Mestna občina ljubljanska se pozove, da odda v mestni ubožnici se nahajajoče pisalne in šivalne stroje uradu za demobilizacijo. 7. Podplate zaseže oddelek za socialno skrbstvo Nar. vlade v prid oblačilni. 8. Zasoga vsega ostalega blaga se dvigne. — Osebe, pri katerih se je našlo sumljivo blago, se naznanijo po-holjskemu ravnateljstvu v Ljubljani.

Česka omladina jugoslovanski. »Zveza češkoslovanskega dijaštva v Pragi« je sporočila jugoslovanskemu dijaštvu: Kolegij! Vsi veste, s kako radostjo pozdravljajo češki dijaki svoje brate kolege jugoslovanske. Radost našo kvaril samo to, da tudi kraj resničnega zatremarja našega ne moremo vseh življenjskih pogojev prediti jugoslovonom tako, kakor bi želeli. Zato prestavimo, da kolegi-tehnikl že iz kolegialnosti napram drugim — medicincem, pravnikom, filozofom — ne pozabljate, da tudi v Brnu obstoji češka tehnika, ravnopravna vpraški! Radi se porazdelimo za svoje mile goste, da bi mogli čim več storiti za nje. Iskreno in z radostjo pričakujemo vas tako v Pragi kakor v Brnu. Na zdar!

Madžarski politiki in socijolog Jaszi o svobodni trgovini. Jaszi je bela vrana med madžarskimi politikl; njegova politična in socijalna naziranja se ne gibljejo po izvoženih političnih zblaznežnih fanatizma in imperijalizma — njegov politični program ima na sebi poteze modernosti, sodobnosti. Seveda si je s tem pridobil sovražne resničnih madžarskih funkcionov in tistih, ki ta fanatizem s peklensko spretnostjo izrabljajo v svoje občartne namene. Tistih, ki so ozelencenost do velike kastastrafe na bošćih izkoriščali v čeno svoje orahovlade. Zato bo zavrnilo, kar je Jaszi nečastno na nekem shodu govori o sečrčnem »prevratu Evrope«. Poroča se — je rekel nov svet — in resnično je, ako se kriči sedaj, da ni reda (na Ogrskem). Oni isti, ki so miru od dne do dne dopuščali, da se je kralo do 10.000 Madžarov dnevno, se sedaj zvišajo v krčih in se stroje nad krčico, ki se dogaja danes. Zena se čina osvoboditi, politične meje izginejo in dohodki brez dela se odpravijo. Madžarska politika se more opreti edino na zapadno antimilitaristično demokracijo! Mi ne bomo ličitali po moči in pripravi posebnih narodov, ampak po — pravici. Mi ne želimo nikogar tlačiti, ali tudi sebe ne bomo puščali tlačiti. To vprašanje se mora rešiti edino le z obdonavsko kompromisno. V poslednji čas se govori o koridoru med Jugoslovani in Čehi. Mi priporočamo vso našo državo kot koridor na podlagi svobodne trgovine! Državljanj ne smejo postati sužnji kapitala, marveč se morajo boriti za pravico. Ali prve poštni marv, ali pa nov Brest-Litovsk, in v tridesetih letih nova svetovna vojna! Wilson rešava vprašanje tako, da gradi na kapitalizmu. Lenin pa dela z boloneti za komunano. Samo posredna zveza med temi načeli more rešiti svet. — Pomenljivo je, da je tudi madžarsko poslušalstvo vzhajno pritrjevalo Jasziju. Pred par leti bi ga bilo najbrž kamenjalo. Četudi se morda ne stinjamo z vsakim Jaszjevim nazorom, ali eno je gotovo: mož je moderen in človekoluben.

Aprovizacijske stvari.

Konjsko meso.

Danes, 5. t. m., se bo prodajalo konjsko meso, dobavljeno po kr. armaciji potem občine, po K 5.20 kg s kostmi, in K 7.20 kg brez kosti, v naslednjih mesnicah: Princivali, Cestaki 4, Cusina, S. Giacomo in meste 24, Viscovich, Giulia 25, Viscovich, Fontana 22, Salomena, Media 19, Verovnik, Mura 9, Demarehi, Guardia 2, Tedeschi, Molin a vapore 4, Franceschini, Settefontane 4, Peritz, Škadenj 226, Enel, Donato Bramante 8, Widmer, Industria 5, Salvagno, Solitario 7, Fabbri, Belvedere 7, Bernettini, Media 34.

Domače vesti.

Železničarska stavka se je tudi včeraj nadaljevala, ne da bi se bil dosegel sporazum med stavkovi in železniško upravo. Kakor smo bili obveščeni, je železniška uprava že privolila v zadovoljitev upravičenih železničarskih zahtev. Upati pa je — tako se nam zagotavlja s poučene strani — da se morda vendar že tekom današnjega dne stvar tredi.

— Ze včeraj ob priliki te

Arctirali so nekoga sovemskega železničarja, ki da se je vtihotnil v zasodeno ozemlje, da so zaplenili pri njem 20.000 K. denar, ki je bil gotovo namenjen za podporanje stavke. To da dokazuje tudi dejstvo, da so 1. februarja o polnoči začeli stavka železničarji v krških, kamor še ni dospela vest o sklepu slovenskih železničarjev proti mnenju tržaških delavskih organizacij.

slednje: Na sobotnem zborovanju v socialnodemokratskem Delavskem domu, kjer se je sklenila stavka, so bili navzoči železničarji italijanske, nemške in slovenske narodnosti, in razpravljalo se je — italijanski.

zgodno se je to na podlagi tozadevnega sporazuma med obema železniškima upravama.

»Nazione« menda se ne ve, da se slučajno pri železnici uporablja tudi še dandanes brzovaj in telefon.

Par besed listu »Lavoratore«. Radi priznavamo listu »Lavoratore«, da se ugodno razlikuje od fanatične »Nazione« v tem, d vendar včasih govori kako kritično besedo

(Zato pa nas je presenetilo tem bolj, ko le socialno demokratsko glasilo te dni poseglo po eni metod, ki nas je »Nazione« — ne presenečalo! Govorec o krvavih dogodkih v Mariboru je trdil »Lavoratore«, da je pokol v Mariboru izval bilviš komisar pri tržaškem redarsvem ravnateljstvu, g. Senekovič. No, ni ta obtožba, ki nis oči, da se oglašamo in s protestom. Nismo poklicani, da ne čarimo ne čarimo, ne potrebe, da bi branili leta funkcionarja. Najodločneje, da z ogorčenjem se moramo upreti načelni trditvi v »Lavoratoru«, da je bil komisar Senekovič nekak naš zaščitnik kot cenzor: da je bil nasproti nam blag in popustljiv, dočim da je bil nasproti »Lavoratoru« strog do skrajnosti. To je drzno podtikanje, ki je v kričeem nasprotju z resnico. Kje ima »Lavoratore« kako stvarno podlago za tako trditve? Morda v okolnosti, da je Senekovič rodom Slovence? Na take podlage resen list ne more opirati takih trditve, ki jih drugi prizadeti dostojen list mora občutiti kot krvavo žalitev, češ, da išče zaščite pri — policiji! Senekovič je bil redarstveni funkcionar, ki je postopal po dobrih ukazih: proti »Lavoratoru« in proti — nam! Načelno pa nas je ogorčila trditve v socialnodemokratskem glasilu, da smo se mi dajali rečenemu policijskemu uradniku na razpolago. Trdi namreč, da je Senekovič v »Edinosti« delal propagando za Jugoslavijo.

Nikdar ni bil Senekovic sotrusnik nasega lista, nikdar ni priobčil v njem čili ene besedice — razum tistih, ki jih je kot policijski funkcionar narekoval nam istotako kot »Lavoratoru«. Bil je inostavno služabnik svojih gospodarjev. A da bi ti hoteli delati propagando za Jugoslavijo v časih, ko so avstralske oblasti kruto preganjale ravno vse tiste, ki so to lažerskičedi petegali za naše narodno zedjenje; to je preabsurdo. S takim podtikanjem, ali bolje povedano: s takim zavračanjem nakočividejše resnice more prihajati le —

Gospoda! V naravi stvari, v naravi naših neogramov je, da si gremo v marsičem navzkriž. No, krcanje misli more biti vendar brez podtikani in žalitev: orožje jemljemo iz arzenala — lojalnosti. Tega je želeli tem bolj, ker je istotako v naravi naših ciljev, da smo si v marsičem, če že ne zavezniki, pa vsaj podpiralci.

Izplačevanje nastanarine za častništvo, vojaštvo itd. za mesec januar t. l. se bo vršilo na mestnem komisariatu za vojaško nastanitev, org Edinosti št. 4. l. nadstr., vrata 26 od 9 do 12 čev, v naslednjem redu: 6. t. m. Onke A—B, 7. t. m. C—D, 8. t. m. E—F, 10. t. m. S—H, 11. in 12. t. m. L—M, 13. t. m. N—O, 14. t. m. P—Q, 15. in 17. t. m. R—S, 18. t. m. T—V, 19. t. m. W—Z. Očalajaci stanovanj naj prinesejo s seboj listine, ki dokazujejo da so v resnici oddali dotično stanovanje.

Zaplemba imetja razvejavljeno. Včerašnji »Osservatore« poroča, da so z naredbo vrhovnega poveljništva, izdano 25. januarja t. l., sodne in upravne oblasti v zasadenem cenzurju, ki so na podlagi cesarskih zakonov in naredeb uvedle postopanje za razlastitev, zaplemba, prisilno upravo itd. lastnine oseb (fizičnih ali juridičnih), priseljenih v Italijo ali zavezniške države, ali oseb (fizičnih ali juridičnih) svoječasno priseljenih v hišo avstroogrske monarhije, katere so bile preganjane zaradi njihove narodnosti ali političnega delovanja ali činov, ki so se smatrali za velekdajo, dobile naloz, da morajo uračno izvršiti razvejavljenje in obustavljenje tega postopanja. Po takih ukrepih prizadeta lastnina se more vrniti robam, ki imajo pravico do nje, in prisilni in drugi upravičeni take lastnine pa morajo tekom enega meseca podati račune v svoji upravi.

Zahvala. Podpisani odbor se najiskrenejše zahvaljuje gospodični Veri Bohinčevi za njen ljudski nastop kakor ropodu Simencu za njegovo lepo petje. Zahvaljuje se nadalje gospodu plesovodil Bizlaku za balet, kateri je uspel tako siljano vsled truda in vztrajnosti gospoda plesovodje; gospodičnam plesalkam baleta, ki so kar

očarale občinstvo, in vsem gospodom in gospodičnam ki so sočelovala pri baletu ter prisposle k lepemu uspehu. Odbor, se zahvaljuje našbroneje vsem, ki so poslali darove, vsem damam, ki so prodajale v paviljonih in pomagale jih urediti, zahvaljuje se nadalje gospodom, ki so pomagali s pripravami, kakor tudi onim, ki so skrbeli za mir in red. Svojo najtoplejšo zahvalo izreka odbor gospodarskemu društvu »Narodni dom« v Sv. Ivanu, ki je posodilo veliko množino miz in stolov, ter g. Vl. Trnovcu, ki je posodil deske. Komžno se zahvaluje podpisani odbor vsem in vsakemu, ki je na katerikoli način pripomogel, da je družabni večer naše podružnice uspel morahno in materijalno tako lepo. — Odbor trž. ženske podružnice CMD.

Poročilo varnostne oblasti za 2. februarja. Včeraj ob 10 dopoldne je bil aretiran 16letni Josip Novak z Voloskega, ker je ukradel v ul. Campanile Mariji Flegovi denarico z 32 K.

— Ob 3 popoldne včeraj so odpehali v zapor 55letnega Ivana Grassovicha, Tržačana, ker so našli pri njem dva para vojaških čevljev, ki so bili ukradeni.

— Snoči ob 6 so zaprli 42letnega Ivana Parronicha iz Plomina, ker so našli pri njem veliko število kozarcev, ki so bili ukradeni nekje.

Promet v pristanišču. Prispela sta parnika »Baron Bruck« in »Sudbury« iz Benetek; odpuhli: »Briumi«, »Bellanoch« v Benetke, »Chlumetzky« v Pulc.

Samoumor. Včeraj okoli 6 je bila telefonično obveščena rešilna postaja, da se je v ul. Boschetto nekdo začušil. Zdravnik, prišedeši na lice mesta, je našel nekoga Mateja Pakiča že mrtvega. Pakič, ki je iz Materade, je živel zelo potratno, da je svoji družini zapravil vse. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Justu.

Polzkušen samoumor. Z ližolom se je hotela zastrupiti 24letna Mary Wede. Prepeljali so jo v bolnišnico. Vzrok, zakaj si je hotela komdati življenje, ni znan.

Smrtna nesreča. Včeraj popoldne je na parniku »Sarajevo« na delu padel v podpalubje 20letni Fran Castagna. Poškodoval se je zelo težko. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je pa po dveh urah izdihnil.

Neenadna smrt. Na trgu sv. Jakoba št. 2 je v svojem stanovanju nenadoma umrla 80letna Valerija Mally. Zdravnik rešilne postaje je mogel edino le ugotoviti smrt.

Nesreča na delu. Težak Ferruccio Capeho je včeraj v prosti hiši na parniku »Dinnamare« padel v podpalubje in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Onemogel je včeraj ob 11 dopoldne in sesedel na tla v ul. Campanile 17letni Avgust Clustech (?). Neki zdravnik mu je podal prvo pomoč, nakar so ga prepeljali v bolnišnico.

Razne vesti.

Iz dobrih starih časov. Leta 1823, so veljale na Dunaju te-le cene: Mernik pšenice 2 gld. 85 kr., rži 2 gld. 15 kr., leče 7 gld. 15 kr., graha 5 gld. 27 kr., krompirja 84¹/₂ kr., bokal vina 17 kr., piva 10¹/₂ kr.; drva 10 do 15 kr. kladra; dnevna mezda je znašala 47 kr.; poselska plača 2 gld. 24 kr. na mesec; 8¹/₂ lota težka zemlja 1¹/₂ kr.; 2 funta 2 lota težak hlebec kruha 10 kr.; funt govedine 11¹/₂ kr., stanovanja v predmestju so stala po 20 do 40 gld. na leto, v mestu po 35 do 60 gld. V naslednjih desetletjih so cene potrebnim stalno rastle. Leta 1853. je stal mernik pšenice 5 gld. 13¹/₂ kr. funt. dnevna mezda je znašala 63 kr. Leta 1873. je bila pšenica po 7 do 8 gld., rž po 4 do 5 gld. mernik; goveje meso po 36 od 40 kr., dnevna mezda se je zvišala na 1 do 1¹/₂ gld. Mleko je bilo leta 1843. po 6 kr. bokal, 30 let pozneje pa po 20 do 25 kr. bokal. Leta 1843. si dobil za 2 kr. do 100 čespej in veliko košaro grozdja za 35 do 40 kr. Leta 1853. je stalo 60 jajec 83 kr. Stanovnijske najemnine so se v tem času zvišale na 100—200 in potem na 300—500 gld. na leto. Tkanine so imele l. 1873. naslednje cene: kos platna 9 do 15 gld., najboljšega sukna 16 gld. 80 kr., katuna 50 kr. do 1 gld 40 kr., mušlina 38 do 87 kr. barhenta 27 do 48 kr.; par moških čevljev je stal 2 gld. 50 kr. do 5 gld., par lakastih ženskih čevljev 1 gld. 11 kr., moški klobuk 1 gld. 26 kr. do 2 gld. 28 kr., ženski klobuki za tretjino dražji, slamički po 2 gld. 10 kr. do 8 gld. 40 kr. Dnevne mezde so znašale 1 gld. 50 kr.; posli so zaslužili po 8 do 10 gld. na mesec. Tako so živeli v dobrih starih časih, ki si jih pa kljub temu ne želimo nazaj.

Poslednji vojak, ubit v tej vojni. V angleških in francoskih časopisih pišejo, da je bil poslednji vojak, ki je padel v svetovni vojski, pešec Beach Thomas, ki je služil aktivno že od leta 1914. Njega je dne 11. novembra prejšnjega leta, ko je že došlo premirje, smrtno ranil drobec. Drugi listi pa zopet trdijo, da sta bila poslednja ubita dva nemška topničarja, ki sta bila ob začetku premirja slučajno smrtno zadeta blizu mesta Hainaut. — Je pač težko dognati, kdo je bil zadnji.

»Častivredne harabe.« Državnemu svetniku Wolleku so ukradli listnico na vožnji med Eggelanburgom in Dunajem. V nji je bilo samo 100 K denarja in drugi važni dokumenti. Takoj drugi dan pa je dobil Wollek po pošti zavitek, v katerem so se nahajali vsi ukradeni papirji, razen sto kron. »Gospod poslanec! Prosimo Vas, da vzamete drugič več denarja s seboj, če ne, se v resnici ne izplača. Najbolje je, če jemljete po 5000 do 6000 kron s seboj. V ostalem pa, ker smo nepotrebno vrnili, lahko vidite, da smo pošteni lumpi. Podpis: Žepni tatovi.

Umor za umorom. Človeštvo je prišlo iz štiriletne žole in ni čuda, da so umori in ropi na dnevnem redu. V Gradcu je stopil mehanik Domienko v nogo prodajalno jestvin in oddal — meni nič, tebi nič — na lastnika prodajalne strel, ki pa je zažvižgal mimo glave v steno. Nato je hotel ukoriti še sebe, pa ni šlo. Uslužbenec v prodajalni se je vrgel nani in ubranil to dejanje. Ko so ga pehali v ječo, je policija težko branila, da ga ljudska množica ni linčala.

Vladar postal tajnik. Leopold Friderik II., nekdanji vladar »von Anhalt«, je vstopil v službo kot tajnik v gledališču bivše lastne prestolnice. Njegov zgled bo gotovo dobro vplival na bivše nemške vladarje in prince. V nemških gledališčih je pomnkanje moči in nemški princj imajo v glumi zadostno prakso, da bodo z

Jutri otroška predstava: „Krojač in njegova sreča“.

uspehom nastopali. Sijaja in parade v gledališčih tudi ne minka, zakulisnih scen pa tudi ne. Kot nalašč.

Ptički so. Z Dunaja se slišijo lepe stvari. Uloomi, ropi, umori in nazadnje roparske bande. Petnajst mladeničev in štiri deklice so prišli v neki hotel. Zahtevali s silo eno sobo in zasedli prtiličje. Deklice so šle in vabile goste iz sob, mladeniči pa so tačas lepo skradli vrednostne stvari. To se je parkrat ponovilo, ker se niso upali naznaniti jih, ker so grozili z orožjem. Slednič se je posrečilo ujeti ptičke na ta način, da so stražniki obstopili hotel v širokem krogu. Ujeli so — eden se je bil zoperstavil z revolverjem — 16 ljudi, med temi štiri deklice. Bili so najrazličnejših stanov: natakarji, mehaniki, itd., večina so bili že predkaznovani. Tčke so seveda shranili, da bodo imeli čas razmišljati o svoji roparski predrznosti.

Trgovina z zlatom. Kot je znano, je na Ogrskem trgovina z zlatom in srebrnim denarjem prepovedana. Te dni pa so odkrili v kavarni Quarnero pravo borzo s to kupčijo. Obstopili so kavarno in preiskali vse zlatarje in juvelirje, ki so se nahajali v nji, ter našli dragocenosti v vrednosti 30 milijonov kron in to samo pri telesni preiskavi. Ko je policija iskala še dalje, je našla na raznih mestih v kavarni skritih mnogo vrečic z zlatom. Tudi tri gospe so imele v gubah obleke 50.000 zlatnikov, ki znašajo nad milijon vrednosti.

Zvita nezvestnica. V Katovicah na Češkem se je zgodil čuden slučaj. Žena železniškega strojevodje Gačka je stopila v ljubezensko razmerje v nekim drugim človekom in se je odločila, da spravi svojega moža s poti. Ljubimec ji je pomagat. Šel je in je pokradel po železniških vozovih usnjato jermenje, ki ga je ženska hranila. Nato ga je žena ovadila, češ, nje mož krade na železnični jermenje. Hišna preiskava je jermene res našla in moža zaprla. Toda med razpravo se je možu posrečilo dokazati svojo nedolžnost. Razkrit pa je bil tudi načrt njegove žene, proti kateri bodo postopali kazensko. Poročena je bila leta 1914.

Kraljev humor. Se se dobi kneze, ki imajo humor. Tako pripovedujejo sedaj listi iz Kopenhagena lepo dogodbo o kralju Kristianu iz Danskega. Na neki pojedini se je pogovarjal s številom zastopnikov trgovine in industrije in gospodje so se kaj živo priteževali nad slabimi časi. Znanil veliki trgovec je globoko vzdihnil: »Časi so res grozoviti!« — »Popolnoma pravi!« je pritril kralj. »posebno za ljudi moje vrste.«

Kup denarja. O Heriju Forču, tem znanem tovarnarju avtomobilov v Ameriki, ki je izdeloval male Ford-avtomobile za 350 dolarjev, katere je imel že vsak navaden človek, pripovedujejo to-le anekdoto: Ko se je peljal nekoč po Kanadi, je zadel na nekega avtomobilista, ki je potreboval pomoči. Gospod Ford je slekel sukno in se spravi na delo. Ko je bil avtomobil zopet v redu, mu je hotel podariti hvaležni šofer dolar napitnine. »Hvala, ne rabim denarja,« mu je odgovoril ta. »Vi ste vendar zame delali.« — »Vseeno. Odložite dolar, jaz ima denarja dovolj.« — »Kaj, vi imate dovolj denarja?« — »Na kupe ga imam.« — »Kaj? Na kupe imate denarja. Cenu za vruga se pa potem vozite v Fordovem avtomobilu po svetu?« — »Premajhen se mu je zdel.

Svedski humor. Nečist star tat je sčlenil, da bo pričel živeti poštemo, dobil je neko pismo, s katerim je pričel beračiti od lokala do lokala. Ko je prišel v neko kavarno, je dal pismo blagajničarki in jo pozdravil s poklonom: »Dober dan!« Začudena blagajničarka: »Toda v pismu stoji, da ste vi nemi in tu vas slišim reči: Dober dan?« — Berač se je prestrašil, obstal v zadregi, pa je prišel kmalu zopet k sepi: »Da,« je dejal, »ampak to je tudi edina beseda, ki je zamorem reči.«

Ameriški krčmarji postanejo reveži. V Ameriki stoji v kratkem v veljavno zakon, ki prepoveduje izdelovanje in prodajo vseh alkoholnih pišč. Posledica tega bo, da bo zaprtih 116.000 gostiln, 223 tovarnen in 992 pivovarn. V teh je vloženi 1.294.000 dolarjev, 749.418 nameščenecv bo brez dela. Kaj briga Ameriko! Ona ima denarja dovolj. Kdor bo hotel piti, bo prišel k nam. Naši ljudje se na morda ne bodo toliko izseljevali.

Skandal v Solnogradu. Pred sodiščem se je vršila razprava radi tatvine, ki so jo izvršile mlade deklice nad nekim 75letnim višjim štabnim zdravnikom. Ta je vabil k sebi v obiske 14- in 15letne deklice. Pri tem so mu deklice ukradle nad 6000 kron. To se ni bilo dosti. Prišli sta dve v njegovi odsotnosti in delali, da sta poslani od preiskovalnega sodnika in sta preiskali sobo. Vzeli sta neke nepe slike, ki jih je zdravnik preje deklicam kazal, in poleg tega tudi nekaj tisočakov. Pred sodišče niso prišle samo deklice, ampak tudi osebe, ki so jim hranile ali menjale denar. Bil je samo eden obsojen na dva meseca ječe, ker je sodeloval pri tatvini. Deklice so bile oproščene. In zdravnik? Ta zasluži vrv! Pa bo morda še prost!

Slava nadvojvode Maks. Svoječasno so poročali listi, da je bil bivši nadvojvoda Maks ranjen na laškem bojišču od laške granate. To označajo sedaj nemški listi za laž ter pripovedujejo to-le: V boju za Dossu Alto, ki je stal naše vojske mnogo krvi in življenj, je bil skrit. Ko so pa naznanili naš uspeh, je njegova svetlost tako skočila, da je padla na zemljo in se pobila blizu očesa. Tako se ranijo nadvojvode. Če ne bi prišla revolucija, bi gotovo prinesle šolske čitanke pripoved o hrabrem avstrijskem princu Maksu, katerega slava bi šla v daljine rodove.

Zarota nezveste žene. Blizu Zagreba je živel trgovec, ki je bil nad vse marljiv človek, spreten v svojem poslu in spoštovan v vsi okolici. Ker pa je ta doba pustila svoje sadove vsespovod, in ponajveč med nežnim spolom, zato ni čuda, da se tudi trgovec ni mogla izogniti toku časa. Ljubezen, ta čudna stvar današnjih dni, ni mogla iti mimo nje. Zaljubila se je v nekega moškega in v tej ljubezni, pozabila na svojega moža in delala z ljubčkom zaroto, kako bi se rešila zakonskih spon. Odnosaj med njima se je razvil tako, prepovedana ljubezen jo je tako oslepila, da sta zasnovala nekaj strašnega: spravit moža s poti. To se je moralo zgoditi dne 20. t. m. ponoči. Ta čas se je ljubček splazil na dvorišče, spil se in čakal tako dolgo, da pride trgovec iz hiše, ko se je ta prikazal, ga je udaril zvezinski človek z železno motiko preko nosa in lica s tako silo, da je padel krvav na tla in kričnil. Na krič je prihitela srbska straža in ga rešila gotove smrti. Prepeljali so ga v bolnišnico. Ljubčka in ženo so zadržali. Pri ljubčku so našli trgovčev revolver. Poleg tega

sta hotela podkupiti priče z 10.000 kronami, da bi se stvar potlačila.

Iz tistih časov. Podelitev bronaste svetlinje za zasluge pri Rdečem križu je spremljala tole besedilo: Jaz Franc Salvador, cesarski princ in nadvojvoda avstrijski, kraljevi princ ogrski, češki itd. itd. Njegovega cesarskega kraljevega apostolskega Veličanstva general konjenice in imejtelj huzarskega polka št. 15, vitez reda zlatega runa, velikega križa kraljeve ogrske krone sv. Stefana itd. itd., podeljujem od Njegovega cesarskega kraljevega apostolskega Veličanstva kot najpresvetejšega in najvišjega imejtelja častnega znaka za zasluge za Rdeči križ v monarhiji kot najvišji prenešen krog delovanja strežnici po poklicu M... B... kot v priznanje za posebne zasluge za vojaško sanitetno postrežbo v vojni bronasto častno svetinjo Rdečega križa z vojno dekoracijo. V potrdilo sem dal izvršiti z mojimi lastnimi podpisom podpisano diplomu. Dano na Dunaju, dne 26. oktobra 1918. Franc Salvador.

Novo podrobnosti o smrti lorda Kitchenerja. Zelo zanimive podrobnosti o smrti lorda Kitchenerja pripoveduje v »Manchester Guardianu« neki angleški častnik. — Kitchener se je odpravil na pot na ladji »Hamshire« dne 5. junija 1916, štiri dni po bitki pri Jutlandiji, v kateri je ladja »Hamshire« uničila eno nemško križarko in eno podmornico. Bilo je ob petih popoldne. Ko je ladja zapustila luko z osemsto možmi na krovu, je divjal najstrašnejši vihar, kar jih je sploh kdo doživel v teh krajih. Ladjo »Hamshire« sta spremljala dva torpedna rušilca, ki pa sta se morala prav kmalu vrniti v luko, ker se nista mogla ustavljati silovitemu orkanu. Vsa okna na krovu so bila trdo zaprta, ker so velikanski valovi neprestano prelivalo ladjo. Okrog osme ure zvečer se je zgodila močna eksplozija, na kar so vse luči na ladji ugasnile, kar je seveda močno delovalo na to, da je zmeda na ladji postala še večja in strašnejša. S svojim tovarišem sem pohitel na krov in sem v temi, ki je vladala, ter med krikom popotnikov, ki se je mešal s tuljenjem viharja, skušal odtrgati rešilni pas, kar se mi pa ni posrečilo. Nemogoče je bilo odvezati rešilne čolne, ki bi nam pa tudi kakor smo mislili, ne mogli mnogo pomagati, ker bi jih valovi metali kakor orehove lupine. Slednjič se nam je s pomočjo mornarjev vendar le posrečilo rešilne čolne odvezati in smo poskakali vanje. Razen nas je bilo še kakih osemdeset mož v čolnih. Lorda Kitchenerja ni bilo nikjer videti. Menil sem, da je v čolnu, ki se je že prej bil spustil v vodo in čigar obrisi so izginjali v temi. Precej nato je »Hamshire« utonila v valovih. Med prvo eksplozijo in njenim potopom je minilo kvečjemu pet minut. Slednjič smo se približali rešilnemu čolnu, kjer smo upali, da se nahaja lord Kitchener. Jaz sem zavpil na posadko, naj nam pove, ali je vojni maršal morda pri njih. Zanikali so, in tedaj sem vedel, da je lord Kitchener moral utoniti v valovih. Drugi so zopet trdili, da so ga videli, kako je z vso močjo skušal ulomiti vrata, ki so vodila iz kajut na krov in ki so bila, kakor sem že omenil, zaradi velikanskega naliiva valov trdo zaprta; to se mu seveda ni posrečilo. Možno je tudi, da se lord Kitchener zato ni mogel rešiti, ker so čolni mogli sprejeti samo malo oseb. Iz čolna sem opazil, da so se na krovu obupno borili za prostorček v čolnu. Naš čoln je blodil pet ur na valovih, dokler nas ni slednjič voda po srečnem naključju vrgla na skalnat otok, čigar ime sem pozabil. Izmed velikih številca tistih, ki so se nahajali v našem čolnu, jih je mnogo voda odnesla. In sem in tja so se slišali smrtni klici teh nesrečnikov, ki se niso mogli ustavljati navalu valov. Še vedno je bilo tako temno, da nismo mogli videti prsta pred nosom, kar je naš obup in strah seveda le še zviševalo. Bilo je ob pol štirihi zjutraj, ko smo prispeli na varno. Samo štirje mošje so prišli živi na otok. Ribiči so poskrbeli za nas. Spravili so nas v kočjo ter nam dali suhe obleke in hrane. Izmed vseh ljudi, kar jih je bilo na krovu »Hamshire«, jih je samo 12 preživelo nesrečo. Od moštva drugega rešilnega čolna sta preostala samo dva in šest od tretjega rešilnega čolna, katerega je voda vrgla na suho dve ali tri milje od tistega mesta, kjer smo se rešili mi. Razen mene ni ostal živ noben častnik z ladje. Goverice, da lord Kitchener ni utonil pri potopu »Hamshire« in da se bo nenadoma zopet prikazal, so smešne. Gotovo je, da je poginil z večino drugih, ki so bili na nesrečni ladji. Prav tako se mi tudi gotovo zdi, da ta ponosna ladja ni bila torpedirana, marveč da je zadel ob mino in se na ta način potopila.

MALI OGLASI

- Iščem sobo s popolno opremo, G. P., Živnostenska banka...
Dobroznana oseba, ki je vzela v nje eljo večer v Rojano pri plasu belo svilo...
Ženitvena ponudba. 39let star, revni mož išče spoznanja z gospo...
Učiteljica poučuje otroke za ljudsko šolo slovensko in nemško. Naslov nove inzer. odd. Ed nosti. 7307
Išče se oseba, katere se za ume na popravitlo orkestraa. Vpraša se v ul. Valdirivo šte. 29, Mozetič. 3311
Prodajam vino po K 5,20 na debelo in drobno. — Gosilna Gulič, ul. Petronio 2. 3299
Hiša v arednih mesta, več trgovin in ves komfort. 14.000 K dohodka se prodaja za 170.000 K. Kavčič, kavarna Commercio. 338
Dva m'ada gospoda želita znanja v svrhu ženitve z dvema gospodičnima, ki govorita italjanško in nemški. Ponudbe na laser, odd. Ed nosti pod »Jugoslavna«. 3010
Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu Via delle Poste št. 10. 40

Zobozdravnik DR J. ČERMAR v Trstu, ul. Giachino Rossini 12 vogal ul. delle Poste Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje Umetni zobje. Umetni zobje.

Umetni zobje z in brez željusti, z lve — krone in obročki — VILJEM TUSCHER, konc. zobotehnik Trst, ulica Caserma šte. 13, II. — Ordinira od 9 p edpoldne do 6 zvečer. —

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu (lastna palača) ustanovljena leta 1838. Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju, streli in eksplozijah. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljate na morju in po suhem. Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah. Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199.625.992'40. Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12. 1915) kron 5:36.405.849'—. Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branšah izplačano na škodah K 872.453.443'85. Zastopstva v vseh deželnih glavni mestih in važnejših krajih.

VINO, izvrstno, za gostilničarje po 5 K liter. VINO 14 stopinj, cena po dogovoru. — — — Turbija F. GIOR. APOLLONIO Trst — ulica Amalia 10 — Trst.

Zobozdravnik Dr. Mraček Trst — Corso 24 — I. n. — Trst. Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop. Brezplačno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

Tečaj za risanje in slikanje za začetnike odprt od 15. januarja 1919 naprej. Polasila in vpisovanja od 9 do 12 v ul. San Franc. scio d' Assisi št. 4 (druga st. pnce), IV. n., vr. 23. V. Rendl.

Novo pogrebno podjetje — Trst Corso 47 (pri Trgu Piazza della Legna) Tel. 1462 Preskrbuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mličev na vse kraje države. Zaloga in razprodaj mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsako vrste lesa v raznih oblikah, vencev, sv. d. itd. po smernih cenah. Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa 31. — Drzjavna Novo pogrebno podjetje — Trst.

Novo skladišče. Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna, žepnih robcev, : : moških nogavic itd. itd. : : K. CUENKEL, Trst, Corso šte. 28 : Cene zmerne. Postrežba točna. : Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Oglase in osmrtnice sprejema inseratni oddelek Edinosti, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, prtiličje.

JADRANSKA BANKA — TRST — Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9. Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar. Ekspozitura: Kranj. Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun v lirah in kronah po najkulantnejših pogojih. — Uradne ure blagajne od 9 do 13. —